

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף כח.

הקורא לחברו בשמות דלהלן מה דינו, ומדוע? [תוד"ה הקורא].

ומדוע	מה דינו	
כשקורא לו עבד מקללו בארור, ומדה כנגד מדה מקללן לו ¹	יהיה בנידוי	עבד
מדה כנגד מדה דאומר שעובר באיסור לאו שנשא ישראלית ²	סופג ארבעים	ממזר
דאין לב"ד להזדקק ליותר מזה ³	יורד עמו לחייו	רשע

קידושין דף כח:

האם דברים דלהלן אשר לעשות בהם חליפין?

מטבע	פירות, בשר שור	שור חי	כלים	
אי אפשר	אפשר	אפשר	אפשר	לרב ששת
אי אפשר	אי אפשר ⁴	לרש"י: אי אפשר ליש מפרשים: אפשר ⁵	אפשר	לרב נחמן

האם אפשר לקנות מטלטלין בכסף באופנים דלהלן?

לר' יוחנן דדבר תורה מעות קונות	נתן כסף למוכר	החליף דמי שור בפרה ⁶
לא קונה מדרבנן ⁷	קונה דהוי מילתא לא שכיחא	
לרש לקיש דדבר תורה משיכה קונה	לא קונה מה"ת	לא קונה דאין קנין במעות כלל ⁸

¹ דקרא לו עבד כנעני, דהיינו שהוא מבניו של כנען שהם ארורים, ולכך מדה כנגד מדה מקללן גם אותו בארור דהיינו נידוי, כי בכל נידוי יש בו ארור.

² ולכך מדה כנגד מדה סופג ארבעים, כדין ממזר שבא על ישראלית.

³ וה"ק: דמותר לו לשנאתו, ואף למעט את פרנסתו ולרדת לאומנותו.

⁴ ועל שיטתו מקשה הגמ', דבין לפי ההו"א שסברנו שמטבע נעשה חליפין ובין לפי המסקנא שאין מטבע נעשה חליפין, אנחנו מפרשים את ה"כיצד", שמייירי בפירות - וחזינן שכן נעשים חליפין, דלפי ההו"א מפרשים "החליף שור בפרה או חמור בשור, ולפי המסקנא מפרשים "החליף בשר שור בפרה או בשר חמור בשור", ובין שור חי ובין בשר שור שניהם חשיבי פירות דהרי אינם כלים, ובכל אופן עבדי חליפין. ומתרת הגמ', שרב נחמן יפרש את המשנה שהחליף דמי שור (שכבר חייב לו וכו'), כמבואר בהערה הבאה) בפרה, וה"ק: "יש דמים שהן כחליפין, וכל המשנה היא ענין אחד, ואומרת: דיש פעמים שדמים מועילים לקנות כחליפין (אף שמטבע לא נעשה חליפין - כקנין סודר ונעל), כיצד החליף דמי שור בפרה, שאז המעות קונות בלא משיכת הפרה כמו שמועיל בחליפין רגילים בלא משיכה.

⁵ ומחלוקתם היא האם שור חי נקרא פירות ולא עביד חליפין לרב נחמן, או הוי כמו כלי וגם רב נחמן מודה דהוי חליפין. ונפ"מ לביאור כל הסוגיא, האם הקושיא של הגמ' על רב נחמן היא רק לפי ההו"א שהעמדנו שהחליף בשר שור - שהוי פירי, אבל למסקנא דהעמדנו בבשר שור הוי כלים. דלפי היש מפרשים כן הוא הפירוש שהקושיא היא רק להו"א, אולם לרש"י הקושיא היא על שניהם כיון שגם שור חי הוי חליפין.

⁶ פירש"י, שהיה כבר חייב לו דמי שור, וכגון שמתחילה משך ראובן משמעון שור ונתחייב לשלם לשמעון דמים, ועתה אומר שמעון "אני מחליף בדמי שור שאתה ראובן חייב לי שתתן לי פרה".

⁷ גזירה שמא יאמר לו "נשרפו חטיך בעליה".

⁸ ולפ"ז הוכיחה הגמ' שר"ל על כרחך לא יכול לסבור כאוקימתת רב נחמן למשנתנו, דהרי הוא העמיד את המשנה באופן הזה שהחליף דמי שור בפרה, ואילו לר"ל באופן הזה לא קנה. ואומרת הגמ' שאה"נ דר"ל ס"ל כרב ששת.